

Stadsbyggnadsförvaltningen
Granskningsutlåtande

Datum:
2025-10-06

Diarienummer:
PBN 2024-000232

Handläggare:
Elin Eriksson

Granskningsutlåtande

Detaljplan för Gottsunda stadsstråk, etapp 1

Utökat förfarande

Figur 1. Flygfoto över Gottsunda centrum. Planområdets ungefärliga läge är markerat med röd streckad linje.

Detaljplanens syfte

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en ny simhall samt ett nytt torg intill Gottsunda centrum. Planområdets centrala läge i Gottsunda ställer höga krav på en hög arkitektonisk kvalitet av såväl simhallen som torget, och utformningen av dessa ska skapa förutsättningar för ett ökat stadsliv och en ökad trygghet i stadsdelen.

Sammanställning

Samrådsyttranden

Totalt antal inkomna	101
----------------------	-----

Granskningsyttranden

Totalt antal inkomna	26
----------------------	----

Beslutsdatum

Beslut om planuppdrag	27 augusti 2020
-----------------------	-----------------

Beslut om samråd	23 juni 2022
------------------	--------------

Beslut om granskning	13 juni 2024
----------------------	--------------

Samråd	10 augusti 2022- 21 september 2022
--------	------------------------------------

Granskning	5 juli 2024 - 16 augusti 2024
------------	-------------------------------

Innehåll

Detaljplanens syfte	1
Sammanställning	1
Sammanfattning av Väj dokumentrubrik	4
Sammanfattning av ändringar i förslaget.....	4
Följande har inte fått alla sina synpunkter tillgodosedda i planförslaget:.....	4
Sammanfattning av inkomna synpunkter från Väj planskede och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning	6
Översikt över inkomna samrådsyttrande	8

Sammanfattning av samrådet och granskningen

Detaljplanen har varit på samråd mellan 10 augusti och 21 september 2022. Ett informationsmöte hölls på Kulturpunkten i Gottsunda den 23 augusti 2022. På mötet deltog cirka 150 personer. Det fanns också möjlighet att delta digitalt på mötet via Teams. Samrådet kungjordes på kommunens digitala anslagstavla och i Uppsala nya tidning. Under samrådstiden har 101 stycken skriftliga synpunkter inkommit. Synpunkterna behandlar i huvudsak förtätning och behovet av fler bostäder i Gottsunda, bebyggelsens utformning, trygghet, säkerhet, tillgänglighet, dagvatten och skyfall, klimatanpassning, risker, störningar under byggtiden, parkering och planhandlingarnas läsbarhet. Länsstyrelsens synpunkter berör huvudsakligen Natura 2000, MKN för ytvatten och grundvatten, markföroreningar och genomförbarhet kopplat till artskyddsföreningen, biotopskyddade alléer, arkeologi och vattenskyddsområden. Luftfartsverket (i egenskap av sakägare för CNS-utrustning) och Swedavia har inget att erinra mot detaljplanen.

Under samrådet innefattade planförslaget cirka 1430 bostäder, ett kulturhus, simhall och nya gator och torg. Efter samrådet har detaljplanen delats i två delar där etapp 1 innefattar simhallen samt intilliggande torg. Resterande delar kommer att ställas ut för granskning i etapp 2. Anledningen är att planeringen för simhallen är brådskande då den befintliga simhallen i Gottsunda snart har uppnått sin tekniska livslängd och behöver ersättas med en ny simhall.

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kapitlet miljöbalken, enligt sitt yttrande över undersökningen daterat 15 april, 2024.

Detaljplanen för etapp 1 har varit på granskning mellan 5 juli och 16 augusti 2024. Under granskningstiden har 26 antal skriftliga synpunkter inkommit. Synpunkterna behandlar i huvudsak simhallens utformning, tillgänglighet, fastighetskonsekvenser, risk och trygghet. Länsstyrelsen har inget att erinra mot detaljplanen.

Länsstyrelsens yttranden bifogas även i sin helhet.

Sammanfattning av ändringar i förslaget

Ändringar efter samrådet:

- Planhandlingen har kompletterats med en dagvattenutredning och en mobilitetsutredning för Gottsunda stadsstråk etapp 1.
- Gottsunda centrumbyggnad får två meter förgårdsmark genom att gränsen för allmän plats GATA dragits in.
- Planområdet har utökats för att omfatta en befintlig elnätsstation söder om Valthornsvägen.
- Mindre justeringar i gräns mellan GATA och TORG
- Mindre justeringar i gräns mellan GATA och kvartersmark i syfte att underlätta driftskedet.
- Plangränsen utmed Valthornsvägens södra sida har justerats för att rymma en cykelbana samt anpassats efter hur mycket som behöver byggas ut vid genomförandet av planen.

- Plankartan har kompletterats med bestämmelser om utformning för simhallen.
- Bestämmelsen om byggnadens användning har justerats så att det framgår att lokaler för centrumverksamhet *ska* finnas mot torget.
- Genomförandebeskrivningen har kompletterats med förtydliganden avseende ägarförhållanden och inlösen/ersättning av mark som övergår till allmän plats.
- Planbeskrivningen har kompletterats med fler illustrationer så att det ska bli enklare att förstå planförslaget.
- Planbeskrivningen har kompletterats med konsekvenser för sociala aspekter inklusive trygghet och barnperspektivet.
- Planbeskrivningen kompletteras med information om att pålning endast kan ske från mark som är ren från föroreningar.
- Planbeskrivningen har kompletterats med en skrivning där det framgår att dispens från vattenskyddsföreskrifterna kan behöva sökas hos Länsstyrelsen.
- Planbeskrivningen har kompletterats med en rubrik om kulturmiljö.

Revideringar efter granskningen:

- Planhandlingen förtydligas gällande berörda servitut och planens konsekvenser för servituten.
- Planhandlingen kompletteras med en beskrivning av risker kopplade till spårvägen.
- Planhandlingen kompletteras med information om hur eventuellt förorenade massor ska hanteras vid byggskedet.
- Planhandlingen kompletteras med en skrivning om att vissa fönsterpartier på simhallen kan behöva utföras insynsskyddat eller med skydd mot solen.

Översikt över inkomna yttranden

Inkomna yttranden	Samråd	Granskning
Myndigheter		
Länsstyrelsen	x	x
Kommunala lantmäterimyndigheten	x	x
Polismyndigheten	x	x
Kommunala nämnder och bolag		
Utbildningsnämnden	x	x
Omsorgsnämnden	x	
Arbetsmarknadsnämnden	x	

Inkomna yttranden	Samråd	Granskning
Räddningsnämnden	x	x
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	x	x
Kulturnämnden	x	x
Äldrenämnden	x	
Intresseföreningar och sammanslutningar		
Synskadades Riksförbund genom SRF i Uppsala län och SRF Uppsala- Knivsta	x	x
Föreningen Vårda Uppsala	x	x
Sunnersta Egnahems Förening	x	
Uppsala pensionärsföreningars Samarbetsråd, UPS	x	
Funktionsrätt Uppsala kommun	x	x
Hyresgästföreningen	x	
Södra Valsätra villaförening	x	
Föreningen Malma by och ängar	x	
Ledningsägare		
Skanova	x	
Vattenfall AB Heat Sweden	x	x
Uppsala vatten och Avfall AB	x	
Vattenfall eldistribution AB	x	x
Global connect		x

Inkomna yttranden	Samråd	Granskning
Svenska kraftnät		x
Trafik		
Swedavia	x	x
Luftfartsverket	x	
Kollektivtrafikkörv altningen Region Uppsala Trafik och samhälle	x	x
Privatpersoner		
Privatperson 1	x	
Privatperson 2	x	
Privatperson 3	x	
Privatperson 4	x	
Privatperson 5	x	
Privatperson 6	x	
Privatperson 7	x	
Privatperson 8	x	
Privatperson 9	x	
Privatperson 10	x	
Privatperson 11	x	
Privatperson 12	x	
Privatperson 13	x	
Privatperson 14	x	
Privatperson 15	x	
Privatperson 16	x	
Privatperson 17	x	
Privatperson 18	x	
Privatperson 19	x	
Privatperson 20	x	
Privatperson 21	x	
Privatperson 22	x	
Privatperson 23	x	
Privatperson 24	x	
Privatperson 25	x	
Privatperson 26	x	
Privatperson 27	x	
Privatperson 28	x	
Privatperson 29	x	
Privatperson 30	x	
Privatperson 31	x	
Privatperson 32	x	
Privatperson 33	x	
Privatperson 34	x	

Inkomna yttranden	Samråd	Granskning
Privatperson 35	x	
Privatperson 36	x	
Privatperson 37	x	
Privatperson 38	x	
Privatperson 39	x	
Privatperson 40	x	
Privatperson 41	x	
Privatperson 42	x	
Privatperson 43	x	
Privatperson 44	x	
Privatperson 45	x	
Privatperson 46	x	
Privatperson 47	x	
Privatperson 48	x	
Privatperson 49	x	
Privatperson 50	x	
Privatperson 51	x	
Privatperson 52	x	
Privatperson 53	x	
Privatperson 54	x	
Privatperson 55	x	
Privatperson 56	x	
Privatperson 57	x	
Privatperson 58	x	
Privatperson 59	x	
Privatperson 60	x	
Privatperson 61	x	
Privatperson 62	x	
Privatperson 63	x	
Privatperson 64	x	
Privatperson 65	x	
Privatperson 66	x	
Privatperson 67	x	
Privatperson 68	x	
Privatperson 69	x	
Privatperson 70	x	
Privatperson 71	x	
Privatperson 72	x	
Privatperson 73	x	
Privatperson 74	x	
Privatperson 75	x	
Privatperson 76	x	

Inkomna yttranden	Samråd	Granskning
Privatperson 77	x	
Privatperson 78	x	
Privatperson 79	x	
Privatperson 80	x	
Privatperson 81	x	
Privatperson 82	x	
Privatperson 83	x	
Privatperson 84	x	
Privatperson 85	x	
Privatperson 86	x	
Privatperson 87	x	
Privatperson 88		x
Privatperson 89		x
Privatperson 90		x
Övriga		
Försvarsmakten		x
Postnord	x	x
Victoriahem	x	
Uppsalahem	x	
Hemmaplan		x
Gottsunda församling svenska kyrkan		x
HSB BRF 56 Fiolbacken	x	x

Fastigheter som berörs av inlösen:

Fastighet	Namn	Gatuadress	Postnummer	Ort
Gottsunda 34:9	Gottsunda centrum 1 AB	Valthornsvägen 3B	756 50	Uppsala

Sammanfattning av inkomna synpunkter från granskningen och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Nedan sammanfattas inkomna synpunkter och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har inga synpunkter utifrån de frågor som bevakas enligt 11 kap 10 § PBL.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Lantmäteriet upplyser om att föreslagen planutformning innebär att ett mindre delområde av Gottsunda 34:2 lämnas som en olämplig rest av fastigheten i angränsning till Musikvägen. De upplyser även om att plangränsen föreslås i fastighetsgräns mellan Gottsunda 34:2 och 34:5 för vilken gränskvalitén är 0,075. De påpekar även att konsekvenser av berörda servitut inte framkommer, se s 36 i planbeskrivningen.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Den smala remsa av fastigheten Gottsunda 34:2 som inte ingår i denna detaljplan kommer planläggas som gata i detaljplanen för Gottsunda stadsstråk etapp 2. Ur ett genomförandeperspektiv är det lämpligare att den remsan ingår i etapp 2 än i etapp 1.

Gränskvalitén i fastighetsgräns mellan Gottsunda 34:2 och 34:5 är uppdaterade till 0,05.

Planhandlingen förtydligas gällande berörda servitut och planens konsekvenser för servituten.

Uppsala Brandförsvär

Planområdet placeras mot en gatusektion där spårvägen kommer att gå. Det framgår inte i planbeskrivningen eller i någon av de tillhörande utredningarna om planarbetet har tagit hänsyn till den förhöjda risknivå som spårvägstrafiken och spårområdet kan medföra på planen.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

I detaljplanen för kapacitetsstark kollektivtrafik har en riskutredning tagits fram av Trivector. Slutsatserna i riskutredningen är att utformningen av gatan inom delsträckan enbart innebär små risker. Intill simhallen har korsningspunkten Gottsunda allé och Musikvägen identifierats som en risk för personskada och egendomsskada då det finns risk att fordon gör en U-sväng. De åtgärder som riskutredningen föreslår handlar om åtgärder som genomförs i gatan, t.ex. med trafikreglering, och är därför inget som påverkar denna detaljplan. Planbeskrivningen kompletteras med ett resonemang kring detta.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

De områden som identifierades som potentiellt förorenade i samrådsskedet ligger utanför denna detaljplan. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ställer därför inga krav på ytterligare undersökningar gällande föroreningar inom aktuellt område inför fortsatt detaljplanearbete. Nämnden vill dock informera om att denna kunskap kan vara nödvändig vid framtida markarbeten och hantering av eventuella överskottsmassor.

Miljöförvaltningen instämmer i att om det vid schaktning under byggskedet påträffas massor som på grund av syn eller luktintryck misstänks vara förorenade ska schaktarbetena omedelbart avbrytas och nödvändiga skyddsåtgärder vidtas. Anmälan ska även göras till tillsynsmyndigheten.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Genomförandebeskrivningen kompletteras med information om hur eventuellt förorenade massor ska hanteras vid byggskedet.

Kulturnämnden

Kulturnämndens synpunkter från samråd avseende gestaltningen av simhallen och torget kvarstår för aktuell detaljplan. I samrådsyttrandet betonade kulturnämnden vikten av gestaltningen av miljön i planområdet, där simhall tillsammans med kulturhus och mobilitetshus kommer att utgöra entré till området. Det är en plats som ställer höga krav på gestaltning och kvalitet i materialval i linje med Uppsalas arkitekturpolicy.

Kulturnämnden ansåg även att detaljplanen skulle kompletteras med en beskrivning av områdets kulturmiljö- och kulturarvsvärden. Sedan samrådet har planbeskrivningen kompletterats med ett avsnitt om kulturmiljö och detaljplanens påverkan på Gottsundas kulturmiljövärden. Kulturnämnden ser positivt på att ett avsnitt om kulturmiljö och detaljplanens påverkan på Gottsundas kulturmiljövärden har lyfts in i planbeskrivningen.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen instämmer i kulturnämndens bedömning gällande vikten av gestaltning i denna del av Gottsunda. Plankartan har sedan samråd därför kompletterats med bestämmelser om gestaltning för simhallen och planbeskrivningen har kompletterats med en mer utförlig beskrivning av vikten av arkitektonisk kvalitet samt gestaltungsprinciper för simhallen. Samtidigt är simhallen inte projekterad ännu varför det inte är lämpligt att detaljstyra utformningen i detaljplanen.

Avdelningen idrott på Kultur-, idrotts-och fritidsförvaltningen

Avdelningen idrott på Kultur-, idrotts-och fritidsförvaltningen ser överlag positivt på detaljplanens innehåll och utformning. En ny simhall i Gottsunda som ska ersätta befintlig simhall finns som beslutad åtgärd i nämndens lokalförsörjningsplan för idrotts-och fritidsanläggningar 2024–2033 (IFN-2023-00123, KSN-2022-02285), och är en viktig del i att säkerställa kommunens framtida möjligheter att erbjuda simhallar till dess invånare.

Förvaltningen ser att det kan vara problematiskt att kravställa en fasad av öppen karaktär med stora fönsterpartier till en simhall. För besökare till simhallen kan insyn skapa en känsla av obehag och otrygghet. Det kan även vara svårt att säkerställa integriteten för besökare till simhallen, vilket kan vara särskilt svårt och känsligt för vissa målgrupper.

Utformningen av byggnaden och fasaden bör säkerställas och kravställas så att den inte skapar insyn till själva simhallen.

I planbeskrivningen beskrivs att torget ska ha en tydlig koppling till bad och kultur. Förvaltningen förespråkar således att torget utformas så att det innehåller funktioner för idrott och rörelse som bidrar till att stärka folkhälsan i kommunen samt att det ska vara permanenta funktioner som kan nyttjas över hela året. Det bidrar även till att skapa en levande plats.

Förvaltningen önskar även en tydligare beskrivning över hur barnperspektivet tas tillvara på vid utformning av torget. I illustrationer ser det framför allt ut att vara hårdgjorda ytor med plats för hållplats, cykelparkering och en scen.

Det är fördelaktigt om placeringen av cykelparkeringen ämnad för simhallen är genomtänkt och till exempel inte medför att besökare behöver ta sig längre sträckor eller runda byggnaden för att ta sig till entrén.

Det är även viktigt att tillgängligheten till och från simhallen för gång- och cykeltrafikanter beaktas. Det kommer vara barn och unga som har simhallen som målpunkt vilket gör att det behöver finnas gång- och cykelvägar som hänger ihop med befintlig infrastruktur i området.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen instämmer i att simhallen behöver utformas så att besökare kan känna sig trygga inne i byggnaden. Samtidigt kommer simhallen utgöra en viktig publik byggnad i stadsdelen med sitt läge intill torget. Att ha en stängd fasad utan fönster skulle innebära stora negativa konsekvenser för tryggheten utanför själva byggnaden. Vid projektering av byggnaden behöver dessa frågor avvägas noggrant. Att simhallen kan placeras en våning ovanför marken hindrar direkt insyn från gatan eller torget. Vissa delar av anläggningen ska därför kunna vara uppglasade utan att integriteten för besökare påverkas, medans andra delar, exempelvis undervisningsbassängen inte bör ha insyn. Fönster kan även utformas på sätt för att hindra insyn men tillåta dagsljus och utblickar, exempelvis genom utanpåliggande ribbor, frostat glas eller andra fönsterfilmer. Förvaltningen bedömer att bestämmelsen om fasadutformning ger tillräcklig flexibilitet att vid projektering och bygglovsskede studera vilka utrymmen i byggnaden som bör ha insynsskydd och vilka som kan vara transparenta. Planbeskrivningen kompletteras med en skrivning om att vissa fönsterpartier kan behöva utföras insynsskyddat.

En förprojektering av torget har gjorts inför detaljplanen, som beaktat barnperspektivet och studerat hur cykelparkeringar ska placeras för uppmuntra till hållbara transporter. Utöver en scen finns det även plats för en mindre lekplats, vattenspel och långbord. Torget är i förprojekteringen utformad för att kulturevenemang, festivaler och andra event ska kunna äga rum här. Detaljplanen styr dock inte exakt utformning av torget eller var cykelplatser ska placeras, men förvaltningen vidarebefordrar synpunkter om innehåll på torget till projektet. Planens konsekvenser för barn framgår i planbeskrivningen under rubriken *Planens konsekvenser*.

Gång- och cykelvägnätet i anslutning till simhallen och torget har studerats under planprocessens gång och det finns möjlighet till en sammanhängande infrastruktur i området.

Föreningen Vårda Uppsala

Föreningen Vårda Uppsala (FVU) anser att simhallen bör ha en annan lokalisering. Detta då den dels försvårar en ändamålsenlig utveckling av centrumområdet i stort, dels saknas intilliggande grönytor som skulle kunna utgöra en betydande tillgång och kvalitet för besökare och nyttjare av simhallen.

De anser vidare att simhallen, eller annan byggnad, skulle utgöra en visuell och funktionell skärm från Hugo Alfvéns väg och Gottsunda allé mot centrumområdet. De

anser även att förslaget skulle försämra tillfartsförhållandena för de många som bor i ett större omland än i det direkta närområdet.

Den nuvarande tillfarten till Gottsunda centrum sker idag via en rondell som binder samman Hugo Alfvéns väg med Gottsunda allé, Musikvägen och Valthornsvägen. Rondellen skapar ett jämnt fördelat och trafiksäkert flöde till och från centrumområdet. I planförslaget ersätts detta samband med tre trevägskorsningar, vilket på ett påtagligt sätt reducerar tillgängligheten för utifrån kommande bilburna kunder. Den nya spårvägen längs Gottsunda allé kommer att ha hållplatser nära korsningen med Musikvägen. Detta kan komma att påverka trafikflödet genom att prioritera spårvagnstrafik och kräva signalreglering vid vissa korsningar. Trafikanalysen visar att det kan bli köbildning i bland annat Gottsunda allé och att trafik styrs över från detta stadsstråk till Slädvägen. Följden kan bli att centrums attraktionskraft reduceras och att bilburna kunder från Eriksberg, Norby, Vårdsätra och Sunnersta i stället söker sig till Gränby.

Från ett integrationsperspektiv vore detta en olycklig utveckling för Gottsunda. Genom att placera simhallen som en skärm mellan de övergripande stadsstråken och centrumområdet begränsas även handlingsfriheten för utbyggnaden av det tänkta spårvägssystemet. Det är fortsatt oklart om den planerade sträckningen från Gottsunda mot Bäcklösa och vidare genom Årike Fyris är genomförbar. Om så inte kommer att vara fallet bör säkerställas att spårvägstrafiken kan ledas in i centrumområdet och där ges ett utrymme för såväl ändhållplatser en vändslinga.

Vid samrådet framhöll vi att planprogrammet för Gottsundaområdet är mycket tydligt på att när Gottsunda förändras ska lokala krafter och idéer från såväl dagens som framtida Gottsundabor tillvaratas. Där talas om en inkluderande planprocess; att invånarna i Gottsunda ska ha möjlighet att påverka områdets utveckling genom dialog och aktivt medskapande. Vi kan inte läsa ut av det nu framlagda planförslaget att det föregåtts av ett sådant inkluderande arbetssätt eller vad ett eventuellt sådant har resulterat i. Ordet ”boende” används endast fyra gånger i planbeskrivningen.

Avslutningsvis noterar vi att skrivningen om detaljplan för kapacitetsstark kollektivtrafik är inaktuell då kommunfullmäktige antog detaljplanen för delsträcka A-B 2024-06-17.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Simhallens placering har studerats i ett större sammanhängande perspektiv, tillsammans med utvecklingen som möjliggörs i andra pågående detaljplaner kring Gottsunda stadsnod. En simhall är en besöksintensiv verksamhet och simhallen i Gottsunda kommer locka besökare från många områden, framförallt från de sydvästra delarna av staden. En simhall är också en viktig målpunkt för barn, unga och äldre, och eftersom de målgrupperna är mer beroende av kollektivtrafik än andra har det varit prioriterat att placera simhallen nära den nya kollektivtrafikhållplatsen. Förvaltningen ser även att simhallen och dess besökare har potential att bidra till liv och rörelse i området, och passar därför väl intill det nya torget.

Vidare ser förvaltningen att simhallen inte nödvändigtvis behöver uppfattas som en skärm utmed Hugo Alfvéns väg. Förvaltningen ser att utformningsfrågan för simhallen kommer att bli viktig, och något som kommer behöva studeras varsamt vid projektering. Detaljplanen har därför ett antal bestämmelser om utformning och användning som stödjer detta.

Att rondellen i korsningen av Gottsunda allé och Musikvägen ersätts med en trevägskorsning är inget som denna detaljplan reglerar, utan hanteras i detaljplanen för kapacitetsstark kollektivtrafik. Trafiksituationen kring Gottsunda centrum är dock en angelägen fråga. Förvaltningen ser ett stort värde i att planera markanvändningen i ett långsiktigt perspektiv, och bedömer att denna detaljplan inte bör utformas på något annat sätt på grund av trafiksituationen. Samtidigt ser förvaltningen att åtgärder behöver göras på kort sikt för att trafiken ska fungera så bra som möjligt. De åtgärderna handlar främst hur trafiken i närområdet regleras. Över tid förväntas resmönster med bil att förändras till att vara mer kollektivtrafikburen. Inför kommande detaljplaneläggning intill centrumanläggningen kommer trafiksituationen att studeras närmre.

Funktionsrätt Uppsala kommun

Funktionsrätt skriver att de i sitt samrådsyttrande lyfte att det i detaljplanens planbeskrivning visas ett antal illustrationer av hur gatorna i området kan komma att utformas där gång- och cykeltrafik delar samma vägbana. Funktionsrätt framförde i sitt yttrande att om man har syn- eller hörselnedsättning, rörelsehinder eller liknande så kan man ha väldigt svårt för att manövrera på ett säkert sätt i relation till cyklar, bilar eller andra fordon. Har man en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, autismspektrumtillstånd, intellektuell funktionsnedsättning eller annan ”gömd” funktionsnedsättning kan gator med delade trafikslag också vara en stor fara då personer förväntas agera på ett sätt som funktionsnedsättningen kanske inte tillåter. Funktionsrätt förespråkar därför att man separerar gångtrafikanter, cyklisterna och bilar med tydliga fysiska avgränsningar.

I samrådsredogörelsen svarar förvaltningen att ”de olika trafikslagen kan åtskiljas med en målad linje”. Funktionsrätt vill tydliggöra att det är precis den typen av åtgärd som begränsar tillgängligheten och som gör att personer med funktionsnedsättning undviker att röra sig i ett visst område. Vidare skriver förvaltningen i sitt svar i samrådsredogörelsen att ”hur gatusektioner ser ut inom de gatumarken är dock inte lämpligt att reglera i en detaljplan”. Funktionsrätt förstår detta men anser då att detaljplanen behöver säkerställa att tillräckligt med yta finns för att gång- och cykelväg ska kunna separeras på tydligare sätt än endast genom en målad linje.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

I detaljplaneskedet säkerställer vi att det finns tillräcklig bredd i gatusektionen för att få plats med olika trafikslag, men det är först i genomförandeskedet när vi detaljprojekterar som vi ritar väglinjer, ledstråk och liknande. Vi tar med era synpunkter till detaljprojekteringsskedet.

Synskadades Riksförbund

Synskadades Riksförbund (SRF) skriver att de i samrådsskedet begärde att cyklisterna och gående ska betraktas som olika trafikantslag och behandlas skilda åt, och menar att en vit linje inte räcker för det. SRF undrar om det ryms inom detaljplanen. SRF skriver att de inte litar på att förprojekteringen har gjorts för att säkerställa ytbehovet.

SRF undrar om kommunen har tagit hänsyn tagits till behoven av att gångytan är ”väl åtskild från cykelbana och körbana” och till att kantsten finns ”vid sidan av utjämningen så att synskadade kan ta ut riktningen över gatan” enligt ALM 2 BFS 2011:5, 7 och 8 §§. Situationsplanen i figur 18 i Planbeskrivningen visar fortfarande

övergångsställen som inte är tillgängligt utformade. Varför visas inte förprojekteringen om den nu bevakat dessa behov? På flera övergångsställen saknas också fortfarande väntytor fria från passerande cyklister, trots att vi tagit upp även om det i vårt samrådssvar.

Under rubriken Gång- och cykeltrafik på sidan 19 i Planbeskrivningen står det fortfarande bara om förutsättningarna för cykeltrafik. Planera även för gångtrafik och kontrollera därför förutsättningarna för detta trafikantslag.

Under rubriken Gång- och cykeltrafik på sidan 20 står det om förändringar och att både Musikvägen och Valthornsvägen får en bredd som möjliggör gång- och cykelväg på ena sidan av gatan. I situationsplanen i Figur 18 redovisas det dock sammanslagen gång- och cykelbana i den östra delen. Det är inte en rimlig lösning. Större utrymme erfordras.

Under rubriken Bil- och cykelparkering redovisas att cykelparkering inte planeras längs fasaden på simhallen. Det är bra eftersom fasader oftast är lämpliga naturliga ledstråk. Förprojektering har gjorts enligt planbeskrivningen som visar att cykelbehovet går att rymma på torget. Det står dock inte något om hur detta påverkar gångstråken över torget. Det måste gå att som synskadad ta sig över torget utan att fastna med vita käppen i parkerade cyklar.

Texten under rubriken Tillgänglighet, användbarhet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning berör fortfarande när det gäller utomhusmiljön endast personer med rörelsenedsättning.

Våra synpunkter i samrådssvaret om att lokaler i bottenvåningen behöver ha utrymme utanför, så att inte gångbanan blockeras av skyltar, uteserveringar, cyklar med mera, ser inte ut att ha beaktats. Vi vill inte att gångytan försvinner till andra funktioner eftersom det gör att vi inte kan ta oss fram på ett rimligt tryggt och säkert sätt.

Våra synpunkter i samrådsskedet ser inte ut att ha beaktats överhuvudtaget. Varför? Krav på tillgänglighet enligt PBL och föreskrifter enligt ALM får inte negligeras.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen har tagit emot synpunkterna från synskadades riksförbund. Att studera den allmänna platsen på den detaljeringsnivå som synskadades riksförbund efterfrågar anser dock förvaltningen bäst görs i detaljprojekteringen, och inte under detaljplaneskedet. Den förprojektering som gjorts, och de illustrationer som finns i planhandlingarna, är inte styrande. Utrymmet för den allmänna platsen bedömer förvaltningen vara tillräcklig för att rymma de funktioner som behövs. Vid detaljprojektering kan avvägningar och kompromisser gällande ytor och bredder behöva göras, men som synskadades riksförbund skriver behöver krav på tillgänglighet enligt PBL och föreskrifter enligt ALM alltid uppfyllas.

De flesta lokaler kommer ligga mot torget, där det finns utrymme att ha uteservering med mera som inte behöver vara i konflikt med gångytan. Mot Gottsunda allé och Valthornsvägen finns möjlighet att ställa cykelparkeringar i flexzonen intill entréerna till lokalerna, för att motverka att personer parkerar sina cyklar i gångbanan.

Polismyndigheten

Dagens utmaningar vid samhällsbyggnad är stora och att skapa förutsättningar för ett strukturerat brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i detaljplanearbetet är

viktigt och detta bör ske tidigt i den processen. En förändrad demografi kan ge växande utanförskapsområden och skapa parallella samhällsstrukturer som i sin tur kan göra att kriminaliteten kan få fäste i området. I kommundel Gottsunda sker sen länge god samverkan mellan Uppsala kommun, Polis m.fl. genom långsiktiga satsningar. I kommunens samhällsbyggnadsprocess saknas det dock en inriktning mot det brottsförebyggande perspektivet.

Enligt Polisens bedömning bör exempelvis någon form av riskanalys visa vilka brottsförebyggande och trygghetsskapande frågeställningar som bör belysas i detaljplanen. Detta bör i sin tur leda till vilka typer av åtgärder som behöver finnas med i planen och implementeras i detaljplanarbetet, särskilt det som rör situationell prevention.

Ytterligare exempel på hur man kan jobba med brottsförebyggande och trygghetsskapande frågor i samhällsbyggnadsprocesser finns i Stiftelsen Tryggare Sveriges (<https://trygga-sverige.org/>) handbok om hur man kan bygga bort brott och bygga in trygghet.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Trygghetsfrågan är central i samtliga pågående detaljplaner i Gottsunda. BRÅ (Brottsförebyggande rådet) lyfter fram sex principer om hur miljöer bör utformas för att minska risken för brott. De kallas på engelska CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design). De sex principerna handlar om territorialitet, tillträdeskontroll, övervakning, försvårande av brottsgenomförande, image och aktivitetsstöd. CPTED har över tiden även utvecklats till att handla om hur en starkare sammanhållning och gemensam känsla för sitt bostadsområde i förlängningen leder till minskad brottslighet och ökad trygghet.

Förvaltningen ser att utformningen av detaljplanen för etapp 1 ligger i linje med principerna enligt CPTED. Detaljplanen möjliggör ett nytt torg som kan göras attraktivt och befolkas av flera grupper, bland annat barn (image, aktivitetsstöd). Planen säkerställer att simhallen har lokaler i bottenvåningen som bidrar till att platsen är befolkad under fler av dygnets timmar (aktivitetsstöd). Simhallen är även utformad för att byggnaden inte ska ha några trånga och mörka hörn och att det är tydligt vad som är privat och offentligt (övervakning, territorialitet). Detaljplanen styr även att byggnaden ska utformas med en stor andel fönster och en hög arkitektonisk kvalitet vilket bidrar till att platsen kommer upplevas omhändertagen och attraktiv (övervakning, image).

HSB BRF 56 Fiolbacken

Anser att de som bostadsrättsförening som en ganska nära ”granne” bör ha fått en skriftlig avisering per e-post. De menar att de i lugn och ro inte har fått möjligheten att kunna ta del av förslaget.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

De fastigheter som har bedömts vara berörda av förslaget har fått skriftliga utskick om att förslaget är på samråd, vilket är kommunens praxis. Att detaljplanen var ute på granskning kungjordes även på kommunens hemsida och i Uppsala nya Tidning.

Gottsunda församling, Svenska kyrkan

Det Gottsunda församling värnar i all planerad byggnation i Gottsunda centrum, så även denna detaljplan, är att fria siktvägar till kyrkobyggnaderna, kyrkan och klocktornet bevaras.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att simhallen inte påverkar siktlinjer till kyrkan eller klocktornet. Frågan är dock aktuell i de detaljplaner som kommer tas fram för marken längre söderut, och kommer hanteras i det planarbetet.

Hemmaplan

Hemmaplan skriver att de välkomnar målsättningen att med detaljplanen Gottsunda stadstråk åstadkomma en trygg och levande stadsmiljö i centrala Gottsunda. Hemmaplan välkomnar därför särskilt planbestämmelsen som uttrycker att det är extra viktigt att simhallen gestaltas med inbjudande bottenvåningar som genom generösa fönsterpartier och entréer samt publika funktioner bildar en förlängning av platsbildningar och viktiga gaturum.

De anser att det bör anges skall-krav för centrumverksamhet som är frikopplad simhallens verksamhet (S1, lokaler för centrumverksamhet). Det kan göras genom att skriva in ett exploateringsstal för C eller att beskrivningen kommer in under S1 på plankartan.

Ambitionen att byggnadens innehåll ska stärka platsen och torget framgår i planbeskrivningen. Men, en exploatör kan kringgå ambitionen genom att placera en simhallsentré med butik, servering och del av gym. Då uppfylls kraven i planen men byggnaden når inte ambitionen att ha flera verksamheter som vänder sig ut mot platsen.

Vidare noterar vi att planbestämmelsen uttrycker följande: "*Lokaler för centrumverksamhet ska finnas i entréplan till minst 50 % av fasadlängd mot torget och får finnas i entréplan mot Valthornsvägen, Musikkvägen och Gottsunda Allé.*" Hemmaplan vill här särskilt betona vikten av att den nya simhallen utformas med publika och utåtriktade funktioner som kan möta upp människor, torg och centrum, för att just få till stånd en trygg och levande stadsmiljö. Vi anser därför att minst 75 % av fasaden i bottenvåning ska utformas med publika och utåtriktade funktioner, där då en andel av denna verksamhet enligt ovan är frikopplad simhallens verksamhet. Där detta inte är möjligt blir det extra viktigt att dessa ytor gestaltas med extra omtanke, med fördel med grönska och andra värden såsom konstnärliga utsmyckningar, som kan bidra till ett dynamiskt uttryck i linje med ambitionen att skapa en trygg och levande plats.

Hemmaplan instämmer i att det är av stor vikt att den nya simhallen utformas med omsorg och med hög arkitektonisk kvalitet. Vi vill här särskilt understryka vikten av att den tillkommande byggnaden utformas på ett sätt som främjar tillit och trygghet, genom att utformningen tar hänsyn till mänsklig skala och interaktion mellan fastighetens fasad och samhället och förbipasserande runtomkring. Av särskilt vikt är att träd och annan växtlighet finns för att bidra till en lugnare och trivsammare plats att mötas och spendera tid på, runtomkring simhallen.

Den nya simhallen planeras i Gottsundas mest centrala delar. Hemmaplan ser det därav som särskilt viktigt att byggnadens utformning bidrar till att bättre koppla samman Gottsundas olika delar, Valsätra och i förlängningen till övriga Uppsala.

Slutligen noterar Hemmaplan att det saknas kravställning för att nätstationen (E1, Nätstation) framtiden ska kunna byggas in i en kvartersbebyggelse. Bilagorna redovisar kvartersbebyggelse på södra sidan av Valthornsvägen, vilket uppfattas som en ambition. För att i framtiden kunna bygga in nätstationen i en byggnad behöver kravet säkerställas i denna plan.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen instämmer i att entrén till simhallen inte får räknas som centrumverksamhet, vilket står planbeskrivningen under rubriken *motiv till detaljplanens regleringar*. Café i samma utrymme som entrén till simhallen anser förvaltningen får räknas som lokal för centrumverksamhet, då den uppfyller samma syfte som om det hade varit en fristående caféverksamhet.

Förvaltningen ställer sig positiv till att simhallen förses med lokaler för centrumverksamhet, men andelen lokaler måste avvägas mot att få en ändamålsenlig simhall. Kvarterets storlek är begränsad och enligt en förstudie av simhallen kommer delar av bottenvåningen upptas av simbassänger. Samtidigt som det är viktigt att detaljplanen säkerställer lokaler för centrumverksamhet är det också viktigt att planen inte omöjliggör eller onödigt försvårar byggandet av en simhall i kvarteret. Eftersom simhallen inte är projekterad ännu behöver detaljplanen ha en viss flexibilitet.

Om nätstationen söder om Valthornsvägen behöver bytas ut till en inhyt nätstation behöver det hanteras i kommande detaljplan, och kan inte kravställas i denna detaljplan.

Privatpersoner

Privatperson 1 tycker det är bra att det byggs, men att det vore bra med fler lokaler mot Gottsunda allé eller med en mer inbjudande fasad mot gatan.

Privatperson 2 skriver att det har visat sig vara smart att ha återvinningsstation nära affärer, och att kommunen vill flytta återvinningsstationen "närmare Fyrisån" som innehåller risk för nedsmutsning av Mälaren vid översvämningar. Era planer är en försämring av boendemiljö gör befintliga boende. Snälla, lämna kvar vår berg, dom har vår bergvärmeanläggning. Boende vill har utsikt på trä, inte på en väg! Behåll grönskan och cykelvägen/gipbanan bakom Valthornsvägen 8-22. Ingen motionsområde där, men en park! Det kommer mycket ljud från en basketbollplan (studsande bollar) och annat motions anläggning (prat, musik från tidigt på morgonen till sent på kvällen). Motionsområden ska vara i Musikparken aldrig nära så många bostäder! På informationsmötet påstod ni att folk upplever cykelvägar som otrygga, men vi tycker om separata cykelvägar precis såsom i Stenhagen. Korsningen Valthornsvägen- Frida Elfvensväg är livsfarligt för cyklister pga att allt till Frida Elfvensvägen har FÖRTUR!!!! Om jag cyklar rakt fram på väg hem har varje bil rätt att cykla omkull mig bakifrån.... GÖR VALTHORNSVÄGEN FÖRTURSVÄG NU FÖR ATT SKYDDA ALLA ELEVER I GOTTSUNDA SKOLAN!!!! Gottsunda behöver fler radhus, inte höghus!

Privatperson 3 skriver att på torget som finns idag på den ytan där nya simhallen ska stå (V om gång-cykel mellan norra Gottsunda och G-centrum) finns ett antal vattenfontäner med flack "bassäng" där vatten sprudlar upp när man rör sig där. Det är mycket populärt hos barn på sommaren. Det framgår inte från planen (iaf kunde jag inte hitta det) om detta ska ersättas med något liknande. Fig. 14 visar hur det nya torget kan se ut - och möjligen visar ritningen just det jag efterfrågar. Men utan

beskrivande kommentar är det svårt att tolka innehåll, och samtidigt är det ju bara ett förslag. Jag önskar att "vatten-sprudel-torget" finns med på ett nytt torg i Gottsunda för alla barn att leka vid på sommaren!

Privatperson 3 skriver vidare att de nybyggnationer är alla relativt höga hus som lämpar sig utmärkt att installera bomöjligheter för tornseglare. Tornseglare är fåglar som häckar i håligheter på hus och har minskat troligtvis ffa pga. hus och takrenoveringar som stänger igen spalter/hål. Tornseglare är nu rödlistat som starkt hotad <https://artfakta.se/taxa/102976/information>. På många håll i Europa tar man åtgärder och t ex i Storbritannien finns idag flera kommuner som rekommendera att installera "swift bricks" på alla nybyggda hus. t ex <https://www.brightonhove.gov.uk/planning/planning-applications/guidance-note-provision-swift-boxesincluding-swift-bricks-new-development>, och <https://www.bbc.com/news/uk-englandnottinghamshire-67666919>.

Det har tom. diskuterats i parlamentet om swift bricks ska göras obligatoriskt. Att integrera tornseglarboplatser i fasaden skulle vara en bra åtgärd för att höja värdet (upplevelse, biologisk mångfald) av de nybyggda hus/kvarter. Jag önskar att Uppsala stad/kommun tar åtgärder för att börja installera "swift bricks", t ex på de två nybyggen som ingår i detaljplanen. Det finns häckande tornseglare i Uppsala så att det finns mycket goda chanser att fåglarna snabbt upptäcker de nya boplatserna. Ni kan läsa mer här och ta kontakt med UOF BirdLife Uppland: <https://uppland.birdlife.se/fagelskydd/tornseglarprojektet/>

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Detaljplanen möjliggör lokaler mot Gottsunda allé men på grund av kvarterets begränsade storlek kan det bli svårt att inrymma. Detta kommer studeras när simhallen projekteras. Plankartan säkerställer en kvalitativ gestaltning genom utformningsbestämmelser, och i planbeskrivningen finns gestaltungsprinciper för hur fasader utan lokaler eller fönster ska hanteras.

Den här detaljplanen hanterar inte återvinningscentralen eller området kring Valthornsvägen 8-22. Det området berör detaljplanen för Gottsunda östra.

Att det ska vara vatten-lek på torget eller inte regleras inte av detaljplanen, men i en förstudie av torget har vattenspel ritats in. Det framgår i texten i planbeskrivningen på sidan 15.

Huruvida man ska bygga boplatser för tornseglare eller inte är en för detaljerad fråga för detaljplanen att ta ställning och reglera för, däremot utgör detaljplanen inget hinder för att bygga dessa boplatser. Synpunkten vidarebefordras till projektet.

Övriga yttranden

Region Uppsala

Trafik och samhälle på Region Uppsala skriver att de har en pågående dialog med Uppsala kommun kring utvecklingen av gatorna kring Gottsunda centrum och hur trafikeringen av bussarna ska se ut när spårvägen är på plats. De ser positivt på att Valthornsvägen får en bredd som möjliggör busstrafikering.

Utbildningsnämnden

Har inget att invända mot planförslaget.

Försvarsmakten

Försvarsmakten påpekar att simhallen inte är ett högt objekt enligt definitionen ”20 meter ovan mark utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter ovan mark inom sammanhållen bebyggelse” och att de därför inte handlagt remissen vidare.

Vattenfall Eldistribution AB

Skriver att ansvarig för lokalnätet i Uppsala har haft möte med kommunen och behandlat frågorna. Eventuellt behöver befintlig markkablar flyttas till GC-ytan på torget men det behandlas vid detaljprojekteringen.

Vattenfall har i övrigt inget att erinra i rubricerat ärende.

Vattenfall AB Heat Sweden

Skriver att den planerade bebyggelsen kan anslutas till fjärrvärmenätet. Anslutningsavgiften fastställs vid offerttillfället. Befintliga fjärrvärmeledningar måste hållas tillgängliga för Vattenfall AB Heat Sweden under byggtiden. Utsättning av befintliga fjärrvärmeledningar ska begäras innan arbetena sätts igång. Eventuell flyttning/ombyggnad/rivning/deponering eller andra ändringar av befintliga fjärrvärme- och kylaledningar bekostas av den som initierar ändringen eller regleras via samarbetsavtal med Uppsala Kommun. Vattenfall AB Heat Sweden förutsätter att befintliga ledningar skyddas i enlighet med gällande samarbetsavtal med Uppsala Kommun.

Global Connect

GlobalConnect (IP-Only) har befintliga kablar i detaljplaneområdet. Generellt önskar GlobalConnect att så långt som möjligt behålla befintliga ledningar i sina nuvarande lägen för att undvika de olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flytt. Vidare så förutsätter GlobalConnect att de kostnader som uppstår vid en eventuell flytt bekostas av den som initierar flytten. Vid arbeten i närheten av befintliga ledningar behöver försiktighet iakttas så att inte skada uppkommer. I övrigt har GlobalConnect inget att erinra mot det aktuella förslaget.

Svenska kraftnät

Har inga synpunkter på förslaget.

Swedavia

Har inga synpunkter på förslaget.

Postnord

Postnord uppmanar till att i kontakta utdelningsforbättringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation eller

annan förändring gällande befintlig alt ny infrastruktur. En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Inkomna yttranden föranleder inga ändringar i planförslaget.

Bilaga

Länsstyrelsens yttrande

Stadsbyggnadsförvaltningen

Elin Hedström
planchef